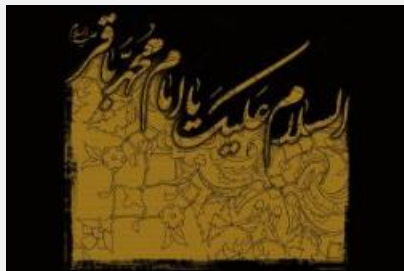

نشانه های شیعیان از نگاه امام باقر(ع)

حضرت امام محمد باقر(ع) در حدیثی صفات و ویژگی‌هایی را که یک شیعه راستین باید داشته باشد، برای جابر انصاری مطرح فرمودند.

حضرت امام محمد باقر(ع) در حدیثی صفات و ویژگی‌هایی را که یک شیعه راستین باید داشته باشد، برای جابر انصاری مطرح فرمودند.

به گزارش مشرق، هفتم ذی‌الحجه، مصادف است با سالروز شهادت امام محمد باقر علیه‌السلام. آیت‌الله حاج شیخ محمدحسین مظفر در کتاب «تاریخ الشیعة» می‌گوید: شیعه در زمان حضرت باقر(ع) از ناحیه بنی امیه در تنگی و ضیق شدید به مثابه ضیق و تنگنایی که پیش از عصر آن حضرت در آن بوده اند، نبود.

در زمان حضرت کاروان‌ها به سوی وی برای سیراب شدن و نوشیدن از آبشخورهای دانش و معارف او از نقاط بعیده به راه می افتاد. در عصر وی روایت و راویان از او بسیار شدند، و روایت و حدیث از او به مقدار معتناهایی از آباء گرامی سابقش فزونی گرفت. حدیث باقری در هر قطری از اقطار منتشر شد تا جایی که جابر جعفی که از موثقان راویان و أعظم ناقلین احادیث است تنها از او هفتاد هزار حدیث نقل کرده است.

جابر از حاملان علوم اهل بیت بوده است «وَعَلِمَهُمْ صَعْبٌ مُسْتَصْعَبٌ لَا يَحْتَمِلُهُ إِلَّا تَبِيٌّ أَوْ مَلِكٌ مُقَرَّبٌ أَوْ مُؤْمِنٌ امْتَحَنَ اللَّهُ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ». صَعْبٌ به حیوان سرکش و شמוש گویند که کسی نمی‌تواند بر آن سوار شود در مقابل ذلول که مراد از آن حیوان رام است و مُسْتَصْعَبٌ حیوانی را گویند که چون آن را ببینند از آن فرار کنند از شدت حدت و بیم گزند آن. و معنی حدیث این طور می‌شود: به درستی که حدیث ما سخت و مشکل و غیر قابل دسترس، انگاشته شده است به طوری که هیچ کس نمی‌تواند آن را متحمل شود و بردارد مگر آنکه فرشته مقربی، پیامبر مرسل و یا بنده مؤمنی که خداوند قلب او را به تحمل ایمان آزمایش کرده باشد.

در حدیثی که از جابر روایت است وی گوید: عِنْدِي حَمْسُونَ أَلْفَ حَدِيثٍ، مَا حَدَّثْتُ مِنْهَا شَيْئًا. كَلَّمَا عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مِنْ طَرِيقِ أَهْلِ الْبَيْتِ؛ نزد من پنجاه هزار حدیث موجود است که من یکی از آنها را هم بیان ننموده‌ام. همه آن احادیث از پیغمبر اکرم و به واسطه اهل بیت است.

* صفات و نشانه های شیعه اهل بیت علیهم‌السلام

از مرحوم شیخ صدوق(ره) در کتاب «توحید» از حضرت موسی بن جعفر (ع) روایت است که فرمود: «إِنَّمَا شِيعَتُنَا مَنْ شِيعَتْنَا، وَاتَّبَعَ آثَارَنَا، وَاقْتَدَى بِأَعْمَالِنَا؛ حَقًّا كَمَا أَنَّ شِيعِيَانِ مَا كَسَانِي هَسْتَنْدُ كَمَا أَنَّ مَا يَبْرُوِي كُنْدُ وَكَامَ خُودَ رَا بِي جَاي كَامَ مَا كَذَارَنْدُ، وَاز آثَارِ وَاخْلَاقِ مَا مَتَابَعْتِ كُنْدُ، وَاقْتَدَا بِي كَرْدَارَ مَا بِنَمَايَنْدُ».

و از «قرب الاسناد» حمیری روایت است که حضرت امام جعفر صادق (ع) فرمودند: «امْتَحِنُوا شِيعَتَنَا عِنْدَ مَوَاقِيتِ الصَّلَاةِ كَيْفَ مُحَافِظَتِهِمْ عَلَيَّهَا، وَآلِي اسْرَارِنَا كَيْفَ حَقَّقْتَهُمْ لَهَا عِنْدَ عَدْوَانَا، وَآلِي اَمْوَالِهِمْ كَيْفَ مَوَاسَاتِهِمْ لِاخْوَانِهِمْ فِيهَا؛ شیعیان ما را در اول وقت‌های نماز امتحان کنید که چگونه است مراقبت و محافظت آنها بر آن اوقات، و دیگر آنکه چگونه اسرار ما را در نزد دشمنان ما حفظ می‌کنند، و دیگر آنکه مواساتشان در اموال خود با برادران دینی آنها چگونه است».

و از کتاب «کافی» نقل است با اسناد خود از جابر بن یزید جعفی (ره) از حضرت امام باقر (ع) که: «جابر گوید: حضرت امام محمد باقر علیه‌السلام به من فرمود: ای جابر آیا برای تشیع همین بس است که کسی ادعا کند محبت ما اهل بیت را؟! سوگند به خدا که شیعیان ما نیستند مگر افرادی که تقوای خدا پیشه گیرند و او را اطاعت کنند. شیعیان ما شناخته نمی‌شوند مگر به تواضع و خشوع دل، و نگاه‌داری امانت، به زیاد یاد خدا کردن، به زیاد روزه گرفتن، نماز خواندن، احسان به پدر و مادر، مراعات فقرای همسایگان، از حال آنها با خیر بودن، از حال مسکینان و قرض داران و یتیمان با اطلاع بودن، و به آنها رسیدگی کردن، و در گفتار از راستی تجاوز نکردن، و تلاوت قرآن کردن و زبان را از گفت‌وگویی با مردم مگر چیزهایی که راجع به خیر آنها است بازداشتن و افراد امین و مورد اعتماد اقوام خود بودن در همه چیزها.

جابر گوید: عرض کردم ای فرزند رسول خدا ما در امروز کسی را به این صفت که بیان می‌فرمایی نمی‌شناسیم.

حضرت فرمود: ای جابر آراء و مذاهب، فکر تو را خراب نکند و تو را در شک نیاورد. آیا برای انسان همین قدر کافی است که بگوید: من علی را دوست دارم و ولایت امر او را قبول دارم و در عین حال، عمل به دستورات او نکند؟ و اگر کسی بگوید: من رسول خدا را دوست دارم- با آنکه معلوم است که رسول خدا از علی بهتر است- در صورتی که عمل به سنت رسول خدا(ص) نکند این محبت و دوستی برای او فایده‌ای ندارد. بنابراین تقوای خدا را پیشه سازید، و به آنچه خدا فرموده عمل کنید.

بین خدا و کسی قرابت و خویشاوندی نیست، محبوب‌ترین بندگان در نزد خدا پرهیزکارترین آنهاست، و عامل‌ترین آنها به دستورات خدا. ای جابر سوگند به خدا بنده‌ای نمی‌تواند به خدا نزدیک شود مگر به فرمانبرداری از اوامر او، و با ما چنین قدرت و اختیاری نیست که کسی را از آتش بری سازیم، و هیچ بنده‌ای بر خدا نمی‌تواند حجتی اقامه کند. کسی که مطیع خدا باشد او دوست ماست، و کسی که گناه کند او دشمن ماست، و کسی را قدرتی نیست که به ولایت ما برسد مگر به عمل صالح و اجتناب از افعال ناپسند.»

* اسمی که خدا به شیعیان اطلاق کرد

و نیز از «محاسن» نقل است که حضرت امام محمد باقر علیه‌السلام فرمود: انا من الرافضة وَ هُوَ مِثِّي، قالها ثلاثاً.

«من از رافضه هستم و رافضه از من است، این جمله را حضرت سه بار تکرار فرمود.»

و نیز از «محاسن» نقل است از ابو بصیر گوید: به حضرت امام محمد باقر علیه‌السلام عرض کردم: فدایت شوم برای ما اسمی گذارده‌اند که به واسطه آن، حاکمان و والیان حکومت خون ما و اموال ما را حلال کرده‌اند و هر گونه عذاب و شکنجه را در حق ما روا می‌دارند.

حضرت فرمود: آن اسم چیست؟ عرض کرد: رافضه.

حضرت فرمود: هفتاد نفر از لشکر فرعون جدا شده و بدعت‌ها و سنت‌های فرعون را ترک کردند و به موسی پیوستند و به اندازه‌ای مطیع و منقاد اوامر موسی بوده و نسبت به هارون برادر و وصی موسی محبت و علاقه داشتند و در راه دین خدا کوشش می‌کردند که در میان قوم موسی کسی مانند آنها نبود، قوم موسی آنها را رافضه نام نهادند، خداوند تبارک و تعالی به حضرت موسی (ع) خطاب کرد: این اسم را برای آنان باقی بدار، من این اسم را به آنها عطا کرده‌ام. ای ابو بصیر این اسمی است که خدا به شما عنایت فرموده است.»

و در «کافی» نیز از ابو بصیر نظیر این روایت به طور مشروح و مبسوط روایت شده است.